

het aantal in tempels gewijde goden steeds toenam, waren deze niet langer voldoende, werd er een bijzonder college benoemd, dat eerst uit drie, later uit zeven epulonen bestond.

En ofschoon na de verbranding de schim niet weder in het oude omhulsel zou terugkeeren, was het toch zeer noodig door voortgezette offeranden van melk, honig en bloed haar van booze aanvallen op de levenden af te houden. Dachten de oude Germanen, dat hun afgestorven helden, als krijgers weer een nieuw leven in Walhalla tegemoet gingen en gaven ze daarom op den brandstapel aan een man wapenen mede, elders waarden de schimmen in de gedaante van dieren rond.

Zoo durfde men in een eenvoudig dorpje van het Berner-Oberland er niet toe komen een raaf te dooden, die gedurende de godsdienst-oefeningen steeds om de kerk vloog: zoo doolden vervloekte menschen als klokhenen met gloeiende kuikens rond op een weide tusschen Andershausen en Klüenthal in Neder-Saksen, terwijl een dergelijk verhaal onder de brave Antwerpenaren geloovige ooren vond. Eens, het is al zeer lang geleden, vond een inwoner van de Scheldestad op een der kerkhoven een klokhen met vele kuikens. Blij met deze vondst nam hij ze mede en zette ze in zijn hof, maar het bekwam den goeden man niet bijster voordelig, want den anderen morgen waren ze veranderd in menschenbotten, die hij op last van den pastoor maar weer naar het kerkhof terugbracht, waar een stem uit een graf hem dreigend toeriep, dat hij er niet

veel plezier van gehad zou hebben, indien hij anders gehandeld had.

Zoo bracht het innige geloof aan een band tusschen de ziel en het leven er de Romeinen reeds toe geen kwaad van de dooden te spreken, werd meer dan thans het „de mortuis nil nisi bene” hooggehouden. Wanneer we dieper doordringen in de geschiedenis en we trachten den oorsprong te vinden van vele mythen, waarin de volkeren der oudheid hun wereldbeschouwing en godenverering hebben neergelegd, dan zullen we zien, hoe reeds in de 4e eeuw een Grieksch schrijver, Euhemeros geheeten, het ontstaan van het polytheïsme verklaarde uit de vergoeding van helden en koningen.

En ofschoon dit historisch stelsel werd prijsgegeven voor het naturalistisch, zoo heeft het toch bij vele geleerden ingang gevonden o.m. bij Mallet, die in zijn „Introduction à l'histoire de Danemark” een bewijs zocht te leveren, dat God Oðin een opperhoofd der Azen zou geweest zijn, een volk wonende tusschen de

MODERN GRAFTEEKEN VAN DOLOMIET.

Kaspische en Zwarte zee met Asgard tot hoofdplaats. Vluchtend voor Pompejus, met wien hij als bondgenoot van Mithradates in oorlog was, trok hij naar het Westen en Noorden van Europa, stichtte op het eiland Fühnen de stad Odensee, en wist een zeer groot gezag te krijgen in Zweden en Noorwegen, waar hij het laatst zou vertoefd hebben. Ook Herbert Spencer hing het Eupherismus zeer aan en verkondigde dat uit heiligen eerbied voor de dooden, de apotheose van uitstekende mannen slechts